

Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

Ert dnr KN2023/04536
Vårt dnr R-2024-9

Malmö 8 mars 2024

REMISSVAR: Naturvårdsverkets skrivelse Regeringsuppdrag om kriteriet yrkesmässig och om kriterier vid prövning av tillstånd avfallstransport

---

Avfall Sverige är kommunernas branschorganisation inom avfallshantering. Avfall Sverige företräder Sveriges samtliga kommuner och därigenom indirekt även landets alla invånare. Avfall Sverige har också cirka 150 privata företag som associerade medlemmar.

Avfall Sveriges medlemmar arbetar enligt avfallshierarkin dvs. att förebygga att avfall uppstår, att mer återanvänds och att avfall som uppstår återvinns och tas om hand på ett miljö- och hälsoskyddsmässigt godtagbart sätt i landets alla kommuner. Kommunernas avfallshantering är ett viktigt bidrag till den samlade miljö-, klimat- och samhällsnyttan. Vår vision är "Det finns inget avfall".

1. Sammanfattning

- Avfall Sverige tillstyrker samtliga Naturvårdsverkets förslag i remissen.
- Det bör dock övervägas att i avfallsförordningen uttryckligen ange att ett tillstånd till transport av avfall *inte gäller* längre än fem år från det att det vann laga kraft, i stället för att det inte *får* vara längre än fem år. Detta kombinerat med en rimlig övergångstid efter förordningsändringens ikraftträdande samt en skyldighet för länsstyrelsen att i tid påminna verksamhetsutövaren om behovet av förnyad ansökan och/eller en möjlighet att under vissa omständigheter förlänga tillståndet i exempelvis ytterligare två år.

2. Kommentarer

Avfall Sverige tackar för möjligheten att yttra sig över förslaget. Vi har fått möjlighet till dialog med Naturvårdsverket samt komma in med egna förslag, vilket uppskattas. Naturvårdsverket redovisar i den remitterade skrivelsen, efter en inledande problemanalys, sin översyn av kriteriet *yrkesmässig* och av kriterier vid prövning av tillstånd för avfallstransport. Frågan om lämplighetsprövning hanteras vidare inom Miljöstraffrättsutredningen (dir. 2022:69).

Begreppet yrkesmässig transport

Naturvårdsverket konstaterar att det idag inte finns någon definition i miljölagstiftningen av vad som avses med yrkesmässig verksamhet eller yrkesmässig avfallstransport. Även i kommunala avfallsföreskrifter och avfallstaxor används ofta begreppen ”yrkesmässig verksamhet” och ”yrkesmässig avfallstransportör”, i bestämmelser som reglerar lämnande av avfall till återvinningscentralerna.

Naturvårdsverket har bedömt att det inte är möjligt att ta fram en definition för vad en yrkesmässig avfallstransport är, eftersom det inte går att generellt säga när avfallstransporter i en verksamhet blir så regelbundna och normalt förekommande att transportererna utgör yrkesmässiga avfallstransporter i avfallsdirektivets mening. Naturvårdsverket har också utrett möjligheten att ta bort begreppet yrkesmässig från 5 kap. avfallsförordningen. Det skulle dock innebära att *all* transport av avfall blir tillstånds- eller anmälningspliktig utifrån mängdgränser och skulle därför behöva kompletteras med undantag. Det bedöms inte vara ändamålsenligt, menar Naturvårdsverket. Avfall Sverige delar den bedömningen.

Naturvårdsverket föreslår därför en reglering som enbart utgår från om transporten utförs i *yrkesmässig verksamhet* eller inte, oavsett om det handlar om verksamhetens eget avfall eller om verksamheten transporterar annans avfall. Mängdgränserna behålls för att fortsatt kunna skilja på verksamhetens omfattning och därmed prövningens nivå (tillstånd eller anmälan/registrering). Avfall Sverige tillstyrker detta, men förutsätter att mängdgränserna ses över vid behov.

Avfall Sverige tillstyrker särskilt förslaget att anmälningsplikten ersätts med registreringsplikt. Det vore positivt med en motsvarande översyn av hela miljöbalkens område med avseende på de olika registrerings- och prövningsplikterna registrering, upplysning, anmälan, godkännande, dispens, undantag och tillstånd, anser Avfall Sverige. Naturvårdsverket nämner (sid. 32) alternativet *auktoriseringssystem* för avfallstransportörer, och att det bör utredas om och på vilket sätt formen passar in i miljölagstiftningen. Redan idag används auktorisation av kommunerna, för privata utförare som har kommunens godkännande att transportera avfall under kommunens ensamrätt. Avfall Sverige vore positiv till en utredning om auktorisationssystem.

Ett annat förslag som är särskilt välkommet är att undantagen i Naturvårdsverkets föreskrifter lyfts in i avfallsförordningen, så att bestämmelserna samlas. En sådan ordning skulle vara välkommen även i fråga om transportdokument och antecknings- och rapporteringsplikt.

Undantag från tillståndsplikt för transport av visst avfall tas bort

Avfall Sverige har inget att invända mot förslaget att ta bort undantagen från tillståndsplikt för transport av avfall som innehåller jordbrukskemikalier, flygaska eller pannaska från oljeförbränning, smittförande avfall, asbestinnehållande avfall eller avfall från förbränning eller pyrolys av kommunalt avfall.

Inte skillnad på transport av eget eller andras

Naturvårdsverket föreslår att man bland de kriterier som avgör om tillstånd krävs för transport av avfall inte ska skilja på om avfallet uppkommit i egen eller annans yrkesmässiga verksamhet. Vidare föreslås att tillstånd även ska krävas för icke-farligt avfall vid enskild transport över vissa mängder.

Avfall Sverige håller med om att det inte borde ha någon avgörande betydelse huruvida avfallet uppstått i den egna verksamheten eller i någon annans, för bedömningen av om den yrkesmässiga aktören är lämplig av miljö- och hälsoskyddsskäl att utföra transporter av farligt avfall eller större mängder icke-farligt avfall.

Avfall Sverige ser förslaget som en regelförenkling. Om förändringen innebär en utökad tillståndsplikt för aktörer som bara kör sitt eget avfall till producenternas eller kommunens insamlingsplatser i enlighet med lokala avfallsföreskrifter, kan det dock verka hämmande för den legala och obligatoriska insamlingen. I princip alla yrkesmässiga verksamheter producerar avfall och många små verksamheter kör sitt avfall till kommunernas eller producenternas insamlingsplatser. Avfall Sverige har i en tidigare skrivelse framfört vikten av att sådan insamling (inklusive transporter till den) underlättas och administrativa krav undviks. Avfall Sverige har inte möjlighet att avgöra vilka konsekvenser förslaget kan få och stannar vid att erinra om vikten av beaktande av avfallstransporterna till kommunala och producenternas insamlingssystem och att mängdgränserna ses över vid behov, om de visar sig alltför strikta.

Tidsbegränsning för tillstånd av transport av avfall ska gälla oavsett avfallsslag

Det finns fog för förslaget om tidsbegränsning för alla tillstånd, i syfte att säkerställa en regelmässig omprövning och därmed undvika "eviga" tillstånd och svårigheter att återkalla tillstånd för oseriösa transportörer. Redan idag anger 5 kap. 4 § avfallsförordningen att tillstånd som avser farligt avfall alltid ska tidsbegränsas. Med stöd av förvaltningslagen kan alla tillstånd dessutom förenas med ett förbehåll om återkallelse, alltså hade omprövning kunnat säkerställas redan idag i en gemensam beslutsmodell för länsstyrelserna.

Avfall Sverige menar att det måste framgå av avfallsförordningen att befintliga tillstånd upphör att gälla vid ett visst datum om inte innehavaren lämnat in och beviljats ansökan om nytt tillstånd, för att befintliga "eviga" tillstånd inte längre ska fortsätta gälla. Det bör därför för tydlighetens skull övervägas att i avfallsförordningen uttryckligen ange att ett tillstånd till transport av avfall aldrig gäller längre än fem år från det att det vann laga kraft, i stället för att det anges att tillstånd inte "får" gälla längre än fem år. I så fall behöver det förenas med en rimlig övergångstid efter förordningsändringens ikraftträdande.

Automatisk tidsbegränsning kan medföra problem om en aktör missar att söka tillstånd i tid och är upphandlad av en kommunal verksamhet som är skyldig att handha avfallet och samtidigt bunden vid upphandlingslagstiftningen. Avfall Sverige anser därför att tillståndsmyndigheten behöver få möjlighet att förlänga befintligt tillstånd under en övergångstid på två år. Myndigheten bör även skicka ut en automatisk påminnelse att tillståndet upphör att gälla inom viss angiven tid och att ny ansökan krävs för förlängning.

Registreringsplikt istället för anmälningsplikt samt tidsbegränsning

Avfall Sverige tillstyrker förslagen. Det blir tydligare med en registreringsplikt i stället för ”anmälningskyldighet” och det är positivt och nödvändigt att undanta transport av avfall i en yrkesmässig verksamhet som inte är normalt och regelbundet förekommande. Vad gäller tidsbegränsning bör detta regleras på motsvarande sätt som för tillstånd.

Prövning av sökandens förutsättningar

Avfall Sverige tillstyrker förslaget. Det är närmast självklart att länsstyrelsen i tillståndsprövningen ska kunna väga in i hur transportören skött sig tidigare. Naturvårdsverkets överväganden och förslag är väl motiverade. Det är positivt att Naturvårdsverket förtydligar sökandens bevisbörda och myndighetens utredningsskyldighet samt pekar på behovet av vägledning i fråga om prövningen och möjlighet till återkallelse av tillstånd.

Informationsinsatser och vägledning

Avfall Sverige instämmer i att ytterligare vägledningar och andra informationsinsatser behöver tas fram inom de områden som anges i 5 kap. avfallsförordningen. Det gäller särskilt vägledning kring bedömning av vad en yrkesmässig verksamhet är och vilka krav på registrering eller tillstånd som krävs. Avfall Sverige anser att sådan vägledning bör tas fram skyndsamt. Det är särskilt viktigt att vägledningen tydligt pekar på vilka kriterier för yrkesmässighet som lokala tillsynsmyndigheter i huvudsak ska granska i de fall transporter sker inom gråzonerna. I detta bör jämföras med hur begreppet yrkesmässig bedöms i annan lagstiftning. Även med närmare vägledning gällande begreppet yrkesmässig verksamhet, är det troligt att det fortsatt kommer uppstå svårigheter vid tolkning och tillämpning. Avfall Sverige ser det därför som positivt om vägledningen medför att fler fall prövas, så att det kan leda till ett tydligare rättsläge i frågan.

För fortsatta kontakter i dessa frågor hänvisar vi till vår seniora miljöjurist Andrea Hjärne, andrea.hjarne@avfallsverige.se, telefon 040-35 66 36.

Med vänlig hälsning,
Avfall Sverige

Lars Stjernkvist
Ordförande

Tony Clark
Vd